

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 47a/2016

pentru controlul constituționalității unor hotărâri ale Parlamentului
privind componența nominală a comisiilor permanente ale Parlamentului
și a delegațiilor Parlamentului la organizațiile parlamentare internaționale
și organizațiile parlamentare bilaterale

CHIȘINĂU

31 martie 2017

Curtea Constituțională, statuând în componența:

DI Alexandru TĂNASE *președinte*,
DI Aurel BĂIEȘU,
DI Igor DOLEA,
DI Victor POPA,
DI Veaceslav ZAPOROJAN, *judcători*,
cu participarea dnei Aliona Balaban, *grefier*,

Având în vedere sesizarea depusă la 21 aprilie 2016,
Înregistrată la aceeași dată,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 31 martie 2017 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La 21 aprilie 2016, Vladimir Voronin, Maria Postoico, Oleg Reidman, Elena Bodnarenco, Oxana Domentii și Vasili Panciuc, deputați în Parlament, au adresat Curții Constituționale o sesizare, prin care solicită controlul constituționalității Hotărârii Parlamentului nr.66 din 8 aprilie 2016 pentru modificarea și completarea Hotărârii Parlamentului nr.9 din 28 ianuarie 2015 privind aprobarea componenței nominale a comisiilor permanente ale Parlamentului și a Hotărârii nr.67 din 8 aprilie 2016 pentru modificarea Hotărârii Parlamentului nr.68 din 9 aprilie 2015 privind componența nominală a delegațiilor Parlamentului Republicii Moldova la organizațiile parlamentare internaționale și organizațiile parlamentare bilaterale, precum și constatarea demisiei de drept a unui deputat, în legătură cu incompatibilitatea funcției.

A. Motivele sesizării

2. Motivele sesizării, astfel cum au fost expuse de autorii acesteia, pot fi rezumate după cum urmează.

3. La 8 aprilie 2016, Parlamentul prin Hotărârea nr.66 a adoptat unele modificări și completări la Hotărârea Parlamentului nr.9 din 28 ianuarie 2015 privind aprobarea componenței nominale a comisiilor permanente ale Parlamentului.

4. De asemenea, prin Hotărârea nr.67 din aceeași dată au fost operate modificări în componența nominală a delegațiilor Parlamentului Republicii Moldova la organizațiile parlamentare internaționale și organizațiile parlamentare bilaterale.

5. Autorii sesizării pretind că actele contestate au fost adoptate cu încălcarea prevederilor procedurale, fapt contrar articolelor 64, 69 și 70 din Constituție.

B. Legislația pertinentă

6. Prevederile relevante ale Constituției (republicată în M.O., 2016, nr. 78, art. 140) sunt următoarele:

Articolul 64 Organizarea internă

„(1) Structura, organizarea și funcționarea Parlamentului se stabilesc prin regulament. Resursele financiare ale Parlamentului sunt prevăzute în bugetul aprobat de acesta.

(2) Președintele Parlamentului se alege prin vot secret, cu majoritatea voturilor deputaților aleși, pe durata mandatului Parlamentului. El poate fi revocat în orice moment prin vot secret de către Parlament cu o majoritate de cel puțin două treimi din voturile tuturor deputaților.

(3) Vicepreședinții se aleg la propunerea Președintelui Parlamentului, cu consultarea fracțiunilor parlamentare.”

Articolul 69 Mandatul deputaților

„(1) Deputații intră în exercițiul mandatului sub condiția validării.

(2) Calitatea de deputat încetează la data întrunirii legale a Parlamentului nou-ales, în caz de demisie, de ridicare a mandatului, de incompatibilitate sau de deces.”

Articolul 70 Incompatibilități și imunități

„(1) Calitatea de deputat este incompatibilă cu exercitarea oricărei alte funcții retribuite, cu excepția activității didactice și științifice.

(2) Alte incompatibilități se stabilesc prin lege organică.

(3) Deputatul nu poate fi reținut, arestat, percheziționat, cu excepția cazurilor de infracțiune flagrantă, sau trimis în judecată fără încuviințarea Parlamentului, după ascultarea sa.”

7. Prevederile relevante ale Legii nr.39-XIII din 7 aprilie 1994 despre statutul deputatului în Parlament (republicată în M.O., 2005, nr.59-61, art.201) sunt următoarele:

„**Art.3.** – Mandatul de deputat este incompatibil cu:

- a) funcția de Președinte al Republicii Moldova;
- b) funcția de membru al Guvernului;
- c) funcția de Avocat al Poporului, de Avocat al Poporului pentru drepturile copilului;
- c) funcția de ales local;
- d) exercitarea oricărei alte funcții remunerate, inclusiv a funcției acordate de un stat străin sau organizație internațională, cu excepția activității didactice și științifice desfășurate în afara programului stabilit de Regulamentul Parlamentului.”

„**Art.2.** – [...]

(8) Cererea de demisie se prezintă Președintelui Parlamentului. Parlamentul, prin hotărârea sa, va lua act de cererea de demisie a deputatului și va declara mandatul vacant.

[...]”

8. Prevederile relevante ale Hotărârii Parlamentului nr. 66 din 8 aprilie 2016 pentru modificarea și completarea Hotărârii Parlamentului nr.9 din 28 ianuarie 2015 privind aprobarea componenței nominale a comisiilor permanente ale Parlamentului (M.O., 2016, nr.100-105, art.202) sunt următoarele:

„[...]”

1. La anexa nr.4, poziția „IVANOV Violeta – Frațiunea parlamentară a Partidului Comuniștilor din Republica Moldova” se substituie cu poziția:

„CHISELIOV Serghei – Frațiunea parlamentară a Partidului Democrat din Moldova”.

2. La anexa nr.6:

poziția „BODNARENCO Elena – Frațiunea parlamentară a Partidului Comuniștilor din Republica Moldova” se substituie cu poziția:

„IVANOV Violeta – deputat neafiliat”;

după poziția „COBZAC Grigore – Frațiunea parlamentară a Partidului Liberal Democrat din Moldova” se introduce poziția:

„BODNARENCO Elena – Frațiunea parlamentară a Partidului Comuniștilor din Republica Moldova”;

poziția „CHISELIOV Serghei – Frațiunea parlamentară a Partidului Democrat din Moldova” se exclude.

[...]”

9. Prevederile relevante ale Hotărârii Parlamentului nr. 67 din 8 aprilie 2016 pentru modificarea și completarea Hotărârii Parlamentului nr.68 din 9 aprilie 2015 privind componența nominală a delegațiilor Parlamentului Republicii Moldova la organizațiile parlamentare internaționale și organizațiile parlamentare bilaterale (M.O., 2016, nr.106-113, art. 212) sunt următoarele:

„[...]”

Șeful delegației - Frațiunea Parlamentară a Partidului Democrat din Moldova
BULIGA Valentina

Copreședintele Comitetului din partea Republicii Moldova
Ghimpu Mihai - Frațiunea parlamentară a Partidului Liberal

[...]”.

ÎN DREPT

A. Argumentele autorilor sesizării

10. Autorii sesizării susțin că Hotărârile Parlamentului nr.66 și nr. 67 din 8 aprilie 2016, care se referă la modificarea componenței nominale a unor comisii permanente ale Parlamentului, precum și modificarea componenței nominale a delegațiilor Parlamentului la organizațiile parlamentare internaționale și organizațiile parlamentare bilaterale, au fost adoptate cu încălcarea prevederilor legale și de procedură.

11. În viziunea autorilor sesizării, ședința Parlamentului din 8 aprilie 2016 nu a fost deliberativă, întrucât hotărârile contestate au fost adoptate cu votul a 51 de deputați prezenți în sală, însă votul deputatului Boris

Golovin nu poate fi considerat valabil, deoarece acesta a încălcat regimul juridic al incompatibilităților.

12. De asemenea, autorii consideră că revocarea președinților comisiilor permanente, așa cum rezultă din prevederile art.17 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, poate fi efectuată doar la propunerea Președintelui Parlamentului după consultarea fracțiunilor parlamentare.

13. În final, autorii sesizării susțin că normele contestate încalcă dispozițiile articolelor 64, 69 și 70 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

14. Examinând admisibilitatea sesizării, Curtea reține următoarele.

15. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității hotărârilor Parlamentului, în speță a Hotărârilor Parlamentului nr.66 și nr.67 din 8 aprilie 2016, ține de competența Curții Constituționale.

16. Articolele 25 lit. g) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și 38 alin. (1) lit. g) din Codul jurisdicției constituționale abilitază deputatul în Parlament cu dreptul de a sesiza Curtea Constituțională.

17. Curtea constată că, potrivit alegațiilor autorilor sesizării, în esență se solicită (1) *declararea neconstituționalității hotărârilor Parlamentului nr.66 și nr.67 din 8 aprilie 2016* și (2) *constatarea demisiei de drept a unui deputat în Parlament*.

18. Autorii sesizării susțin că actele contestate au fost adoptate cu încălcarea articolelor 64, 69 și 70 din Constituție.

19. Astfel, cu referire la articolul 64 din Constituție, Curtea menționează că prevederile acestuia nu reglementează modul de constituire și activitate al organelor de lucru ale Parlamentului, precum ar fi comisiile parlamentare. Norma constituțională invocată, stabilește doar procedura de alegere a Președintelui și vicepreședinților Parlamentului.

20. Potrivit alin. (1) al articolului 64 din Constituție, structura, organizarea și funcționarea Parlamentului se stabilesc prin regulament. În acest sens, prin Decizia nr.5 din 28 septembrie 2000, Curtea a stabilit că „[...] numai Parlamentul este în măsură să decidă asupra modalităților, procedurilor și condițiilor în care procedează la luarea unor măsuri, potrivit principiului autonomiei regulamentare, în virtutea căruia el își stabilește modul de organizare și desfășurare a propriilor activități, evident, în condițiile normelor constituționale.”

21. Prin urmare, în ceea ce privește problema revocării președinților comisiilor permanente ale Parlamentului, abordată de autori în sesizare, Curtea reține că Parlamentul are competența exclusivă de a stabili prevederi referitoare la organele sale de conducere, iar nerespectarea unor prevederi regulamentare se poate constata și rezolva pe căi și proceduri exclusiv parlamentare.

22. Cu referire la incompatibilitățile unui deputat, Curtea, în Hotărârea nr.21 din 24 iunie 2015 pentru interpretarea articolelor 69 alin. (2), 70 alin (1), 99 și 100 din Constituția Republicii Moldova, a explicat unele aspecte ce țin de circumstanțele în care intervin situațiile de incompatibilitate a funcției de deputat cu alte funcții, momentul în care

încetează calitatea de deputat, precum și modalitățile de înlăturare a situațiilor de incompatibilitate.

23. În hotărârea enunțată Curtea a stabilit că până la expirarea termenului prevăzut de lege pentru încetarea situației de incompatibilitate deputatul va opta între mandatul de deputat și funcția care generează incompatibilitatea, demisionând din una dintre funcții.

24. La fel, Curtea a menționat că, dacă starea de incompatibilitate continuă să existe la expirarea termenului prevăzut de lege, în cazul inacțiunii deputatului aflat în stare de incompatibilitate, deputatul este considerat demisionat de drept din funcția de deputat. În acest sens, mandatul de deputat încetează de drept la data expirării termenului de 30 de zile, prevăzut de art. 5 alin. (1) din Legea nr. 39-XIII din 7 aprilie 1994 despre statutul deputatului în Parlament.

25. În același timp, în Hotărârea nr.21 din 24 iunie 2015, Curtea a reținut că mandatul se declară vacant de către Parlament.

26. În contextul celor menționate *supra*, Curtea reține că sesizarea nu întrunește condițiile de admisibilitate pentru exercitarea controlului constituționalității și, deci, nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în conformitate cu prevederile articolului 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, articolelor 61 alin.(3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea deputaților în Parlament Vladimir Voronin, Maria Postoico, Oleg Reidman, Elena Bodnarenco, Oxana Domentii și Vasili Panciuc pentru controlul constituționalității Hotărârii Parlamentului nr.66 din 8 aprilie 2016 pentru modificarea și completarea Hotărârii Parlamentului nr.9 din 28 ianuarie 2015 privind aprobarea componenței nominale a comisiilor permanente ale Parlamentului și a Hotărârii nr.67 din 8 aprilie 2016 pentru modificarea Hotărârii Parlamentului nr.68 din 9 aprilie 2015 privind componența nominală a delegațiilor Parlamentului Republicii Moldova la organizațiile parlamentare internaționale și organizațiile parlamentare bilaterale.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Alexandru TĂNASE

